

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 27.

V Ptuj v nedeljo dne 7. julija 1907.

VIII. letnik.

Somišljeniki!

Novo polletje prične in obračamo se do naročnikov s prošnjo, naj

ponovijo naročnino.

Naš list nima podpor iz bogatih farovških blagajen, — nima podpor od oduševanih pravih dohtarjev, — naš list je odvisen edino od svojih prijateljev in naročnikov.

Zato pa naš „Stajerc“ tudi ni odvisen ne od politikujočih duhovnov ne od prvaških dohtarjev, ne na zgoraj in ne na spodaj!

Neodvisni

mo in neodvisni hočemo delati i zanaprej!

„Stajerc“

je odkritorsčen list, katerega program je boj proti klerikalizmu in prvaški gonji ter delo za gospodarsko izboljšanje!

Opozarjamo torej zastale naročnike, naj ponovno svojo naročnino. „Stajerc“ stane v Avstrijo in Ogrsko celo leto 3 krona, za Nemčijo 5 kron in za Ameriko ter drugo inozemstvo 6 kron!

Delajte za svoj list,

razširjajte, razširjajte, priporočajte „Stajerca“! Vsaka gostilna, kjer zahajajo naprednjaki, mora biti naročena na naš list.

Vsi na delo za „Stajerca“!

Upravništvo in uredništvo.

Ne odnehajmo!

Prihajali so k nami s sladkimi obrazy in zmedenimi obljubami ter nam stiskali hinavsko nke. Prihajali so zopet s strupenimi pogledi in stinjenimi pestmi ter nas obliili z gnojnico svojih laži. Korakali so mimo nas, kakor da bi nas ne bilo in metali so kamenje na nas. ... Ali vse je bilo zastonj! Kajti — mi ne odnehajmo! Ne, nikdar ne odnehajmo! Nikdar ne pripognimo svoje glave pod jarem mogotcev, ki zastopajo proti nam!

Mi ne odnehajmo... Posvetili smo svoje skromne moči osvobojevanju ljudstva, gospodarskemu izboljšanju, prosveti in izobrazbi. In mi se odnehajmo od boja proti prvaštvu in klerikalizmu. Kakor temna senca se je vleglo to klerikalstvo čez naše pokrajine, kakor strupena uga hoče uničiti vse nežno cvetovje ljudskega upanja in razkošja. Cilj klerikalizmu je nesamostojnost ljudstva. V temi naj ostane delavno ljudstvo in pozna naj le enega „boga“ — nenasitno malho duhovniških in posvetnih mogotcev. Klerikalstvo hoče, da bi se svet vsacega živega na grmadi sežgalo, kdor bi se upal dvomiti o politični nezmotljivosti takinega Korošca ali Podgorca. Klerikalstvo hoče uresničiti iz novega inkvizicijskega srednjega veka, in ako že ne telesno, potem vsaj duševno. Kakor vampir sesa to klerikalstvo na ljudskem truplu in kakor opojna jujta se vlaga v ljudske duše... Dokazov klerikalnega trinoštra dovolj! Španija, kam je

prišla mogočna Španija, katere vladar je svoj čas izustil nesmrtni besede: V moji državi ne zahaja solnce nikdar! Španija, ki je združila polovico sveta pod svojim žeslom, — kam je prišla? Kam je prišla ta država, ki je porodila Kolumba, pod vladlo klerikalstva in klobuka jezuitov? Propadla je, ljudstvo je podivjano, izsesano, raztrgano in umira v revščini, — kakor kobilice so pojedli bogati samostani, debeli menihi in duhovni blagostanje španskega naroda. To je klerikalstvo! Učimo se iz zgodovine! Učimo se od drugih držav in drugih narodov!

Danes se otrsajo narodi klerikalnega je-robstva. Francoska koraka vsem državam naprej in kaže pot, ki jo morajo hoditi prej ali slej vsi kulturni narodi. Cerkvi — dušni blagor! Državi — telesni blagor! To je geslo vseh, ki — ne odnehajmo!

Ne trosimo si sami peska v oči. Klerikalstvo je postalo na Avstrijskem zopet močnejše in vedno več zasloble si pridobiva. Res je sicer, da imamo v državni zbornici več naprednjakov nego klerikalcev. Ali velko jih je, ki so le polovičarji, ki se vpognejo v resnem trenutku, ki so le na jeziku naprednjaki, kakor so terjali le na jeziku kristijani. In od vlade nimamo veliko pričakovati. Od plemenitavev nimamo veliko pričakovati. Sami smo in zato — ne odnehajmo!

Zdi se nam, da se zbirajo črni oblaki in da pričakuje Avstrija velike nevihte. Zato zbirajmo svoje moči in ne odnehajmo! Izobražujmo svoje še zaspane tovariše od moža do moža, razširjajmo svoje časnike, delujmo v poljedelskih društvih, prirejajmo predavanja, vstopajmo v občasne zastope...

Z eno besedo: ne odnehajmo! Ali beseda je prazna, dokler jo ne napolnimo z — delom! Velikanska je potreba napredne organizacije, naprednega časopisja ravno za naše pokrajine. Naše ljudstvo ne more obiskovati dragih šol, se ne more naročevati dragih listov in nima časa da bi jih prebiral. Ljudstvo ima poleg tega vse polno sovražnikov, ki mu šepetajo hinavske laži v uho in mu obljubujejo deveta nebesa, samo da ostane lepo ponižno in pohlevno in neumno in revno...

Ne odnehajmo! Koliko dobrih nasvetov, plodonosnih nauk smo vrgli med ljudstvo in koliko dobrih prijateljev smo si pridobili med ljudstvom. Ali koliko sovražnikov, zavednih in nezavednih, smo si tudi pridobili. In ker nas obdajajo sovraštvo, laž, obrekovanje, zato je treba krepko prijeti za krmilo napredne barčice in jadrati v odprto morje proti cilju... Združujmo se tesneje okoli „Stajerca“, ki napreduje tako lepo, ostanimo zvesti svoji ideji in — ne odnehajmo! Pogumnemu pripada svet!

Politični pregled.

Državni zbor. 4. seja. Predsednik naznani, da hoče cesarju hvalo izreči za iskreni pozdrav nove zbornice (Živahno odobravanje). Za zapisnikarje so bili izvoljeni poslanci: Brunner, Benkovič, Weidenhoffer, Udrzal, Schumheier, Jablonski, Rübenbauer, Perić, Zuleger, Simonovič, Stojan, Lukasievič; za reditelja pa Fink in

Vukovič. Notranji minister predloži zakonski načrt glede tiskarnskih preš, finančni minister glede 100 kronskih bankovcev, trgovinski minister glede trgovinskih razmer z Turško, finančni minister nadalje provizorni proračun za l. 1907. Nato je prišel ministerski predsednik pl. Beck svoj govor. V začetku je omenil veliko potrebo izgotovljene volilne preosnove in dejal: Zbornica splošne volilne pravice mora iskati svojo nalogo v delu. Vodilne zvezda mora biti mirni, zavedni razvitek političnega in gospodarskega dela. Govoril je pl. Beck nadalje o strankah, zlasti o socialistih in dejal, da bode vlada porabila, kar imajo socialisti zdravega v svojem programu. Ali njegovo geslo bodi: plodonsno delo s celoto in za celoto! Oblast vsega skupnega in enakopravnost vseh delov, moč države in blagostanje državljanov (Živahno poskanje). Lepe besede! Radovedni smo, je-li jih bode vlada tudi vedno vpoštevala. Do danes nismo imeli veliko zaupanja do vlade. Po govoru pl. Becka je pričela zbornica razpravljati o nujnostnem predlogu glede ureditve slabih denarnih razmer v posameznih deželah. Posl. Gessmann je omenil, da so proračuni raznih posameznih dežel končali z velikim pomanjkljajem in da je treba v tem oziru takoj nekaj ukreniti. Nato je prišel do besede finančni minister Korytowski. Omenil je, da bode sklical v jeseni konferenco, h kateri bodo povabljeni vsi deželni odborniki in da bode predložil zbornici takoj potem primerni zakonski načrt. Zbornica je sprejela nato nujnost predloga in pričela glavno razpravo. Posl. Renner (socialni demokrat) je imel daljši govor in predlagal obenem, da se uvede tudi za deželne zbere splošna in ednaka volilna pravica. Minister za notrajne zadeve pl. Bienerth se je izjavil proti temu predlogu. Govorili so še prof. Redlich (nemški naprednjak), Soukup (česki soc. dem.), Hribar (slov. liberalce), Prokesch (česki soc. dem.) itd. Potem sta bila izvoljena glavna govornika Abrahamovič (Poljak) in dr. Diamand (soc. dem.). Nato je bila izvoljena deputacija za kvoto; izvoljeni so bili Schumheier (soc. dem.), Nemeš (soc. dem.), Baumgartner (kršč. soc.), Steiner (kršč. soc.), Kaiser (nemški narodnjak), Urban (nemški naprednjak), Abrahamovič (Poljak), dr. Stransky (Čeh) in Povše (kler. Slov.). Poslanci so stavili še razne predloge, iz katerih naj še omenimo: Predlog nemških narodnjakov glede odškodnin občni nam za bremena prenešenega delokroge in šolstva; nadalje vprašanje poslancev Resel in Rieger glede pretepanja vojakov itd. — 5. seja. Tudi na tej seji se je razpravljalo o predlogu glede izboljšanja razmer deželnih financ. Poljak Abrahamovič se je izjavil odločno proti vpeljavi splošne volilne pravice za deželne zbere. Vršla se je še daljša debata, in prišlo je tudi do burnih prizorov. Socialisti so Poljake in krščanske socialce prav odločno napadali in opsovali. Abrahamovič je predlagal, naj se predlog glede splošne volilne pravice za deželne zbere posebej razpravlja. Ta predlog je bil tudi sprejet. Potem se je govorilo o predlogu glede uradnikov, ki so bili službeno kaznovani, ker so kandidirali.

Cela vas nakupljena. Vojna oblast je nakupila pri Novem Benateku na Češkem večje zem-